

ลักษณะทางธรณีเทคนิคของการเคลื่อนที่ของลาดดินเนื้อดีயาตามธรรมชาติ

(Geotechnical characterization of natural homogeneous soil slope movement)

พศ. ร.ศ.พญ. วรรณา ศุขลาตร

นิสิตปริญญาเอก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กรุงเทพฯ และ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาวิศวกรรมโยธา

มหาวิทยาลัยรังสิต ปทุมธานี

รศ.ดร. วรกร ไม้เรียง

รองศาสตราจารย์ ภาควิชาวิศวกรรมโยธา

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ

Plt. Off. Vannee Sooksatra, Asst. Prof.

Doctoral student, Kasetsart University

Bangkok, and

Assistant Professor,

Department of Civil Engineering

Rangsit University, Pathumtanee.

Dr. Warakorn Mairang, Assoc. Prof.

Associate Professor,

Department of Civil Engineering

Kasetsart University, Bangkok

บทคัดย่อ

การกำหนดลักษณะของพื้นผิวการเคลื่อนที่ หรือรูปแบบของการเคลื่อนที่ของลาดดินตามธรรมชาติ เป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญสำหรับการวิเคราะห์เสถียรภาพของลาดดิน เนื่องจากมีผลต่อความปลอดภัยของโครงสร้างและชีวิต ซึ่งในการนี้เป็นการศึกษาวิจัยที่มีขั้นเพื่อบ่งบอกรูปแบบของการเคลื่อนที่ของลาดดินเนื้อดียาตามธรรมชาติ จากทฤษฎีและเอกสารวิชาการลดลงจนกวีศึกษาของการพัฒนาของลาดดินมากกว่า 30 เรื่อง พนวณรากฐานหลักในการสร้างกฎสำหรับการบ่งบอกรูปแบบของการเคลื่อนที่มาจากการศึกษาของคินภาพในลาดที่พบตามสภาพขององค์ประกอบที่กระตุ้นให้เกิดการเคลื่อนที่ การนำฐานความรู้ของกลศาสตร์ของคินเนื้อดียา และองค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คุณสมบัติของคินในบริเวณที่มีการเคลื่อนที่ที่แสดงในร่างของพารามิเตอร์ อาทิเช่น ชนิดของคิน กำลังความแข็งแรงของคิน สภาพความชื้นแห้งของคิน สภาพดันทัวในชั้นคิน เป็นต้น และองค์ประกอบบางอย่างที่กระตุ้นให้เกิดการเคลื่อนที่ของลาด (Triggering or Aggravating factors) อาทิเช่น แรงจากแผ่นดินไหว แรงกระแทกจากภายนอก เป็นต้น nanoparticle และประเมินแสดงการเกิดแต่ละรูปแบบของการเคลื่อนที่ที่เรียกว่าพื้นกับสภาพของคินที่มีการเคลื่อนที่ที่พบในสามา และเอกสารทางวิชาการ ทำให้ได้เป็นลักษณะของธรณีเทคนิคของชั้นคินเนื้อดียาตามธรรมชาติของแต่ละรูปแบบการเคลื่อนที่ อาทิเช่น ลักษณะของคินเนื้อดียาภายในลาดเป็นชั้นคินหนาอ่อน

รูปแบบของการเคลื่อนที่น่าจะเป็น Base rotational slide และสภาพของหน่วยแรงที่ใช้ในการวิเคราะห์ควรจะอยู่ในสภาพของหน่วยแรงรวม (Total stress analysis) เป็นต้น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของฐานความรู้ที่มีอยู่ในระบบผู้เชี่ยวชาญเพื่อการวิเคราะห์เสถียรภาพของภาคดิน และเป็นประโยชน์ต่อไปในการเป็นแนวทางของการกำหนดค่าวิธีใหม่ๆ ในการวิเคราะห์เสถียรภาพของภาคดิน เนื้อเดียวความธรรมชาติ

Abstract

The prediction of natural slope movement is of great importance in slope stability analysis as it may effect the safety of construction and human life. In this paper, it is to assess the type of movement for natural homogeneous soil slope. Evaluation of the information concerning from more than 30 papers of theory, literature review, and case study both in Thailand and other make it possible to conclude that the main controlling law for slope movement is based on the soil type and behavior of soil in the area of movement. The knowledge of soil mechanics ; the controlling factors concerned, which are the soil properties and triggering or aggravating factors, and the evidence of movement from field reconnaissance and literature review are integrated into a geotechnical characteristic of natural homogeneous soil slope movement. The type of movement occurred in the homogeneous soil are discussed from the above factors. For example, it is illustrated that if it is the homogeneous soft clay, the type of movement should be the base rotational slide and the total stress analysis is preferably used. Such a movement characterization can constitute the heart of selection on the method of slope stability analysis. And also it can be forwarded to be one of knowledge base for slope movement in the expert system on slope stability analysis.

บทนำ

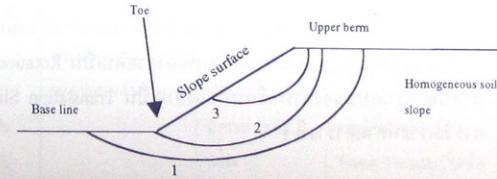
การจัดการทางชลประทานเกี่ยวกับการเคลื่อนที่ของภาคดินเนื้อเดียวความธรรมชาติ ต้องการความรู้ความเข้าใจในการวิเคราะห์ และองค์ประกอบที่ควบคุมปริมาณภาระน้ำการเคลื่อนที่ของภาคดิน โดยมีองค์ประกอบหลัก คือ คุณสมบัติของดินในบริเวณที่มีการเคลื่อนที่ที่แสดงในค่าของพารามิเตอร์ อาทิเช่น กำลังความแข็งแรงของดิน เป็นต้น ซึ่งจะเป็นข้อบ่ง亮และคำอธิบายขององค์ประกอบภายนอกที่กระตุ้นให้เกิดการเคลื่อนที่ของภาค อาทิเช่น แรงจากแผ่นดินไหว เป็นต้น ซึ่งเป็นการนำไปรู้กระบวนการออกลักษณะ และพื้นผิวของการเคลื่อนที่ของภาคดินเนื้อเดียวความธรรมชาติ ที่เป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญในการวิเคราะห์เสถียรภาพของภาคดิน เนื่องจากมีผลต่อความปลอดภัยของสิ่งก่อสร้างและชีวิต แนวทางในการดำเนินการประกอบด้วย การศึกษาฐานรูปแบบการเคลื่อนที่ของภาคดินเนื้อเดียวความธรรมชาติ จาก 3 แหล่งความรู้ด้วยกัน คือ จากการวิเคราะห์เสถียรภาพของภาคดินตามเดิมลักษณะทางชลประทานของดิน, จากสภาพการเคลื่อนที่ที่พบในการตรวจสอบนาม, และจากสภาพการเคลื่อนที่ที่พบในเอกสารวิชาการ เพื่อนำมาพิจารณาเบริญเทียน และสรุปเป็นลักษณะทางชลประทานของชั้นดินเนื้อเดียวความธรรมชาติของแต่ละรูปแบบการเคลื่อนที่ของภาค ซึ่งจะเป็นแนวทางในการกำหนดค่าวิเคราะห์เสถียรภาพของภาคดินเนื้อเดียวความธรรมชาติที่เหมาะสม อันจะเป็นประโยชน์ต่อวิศวกรไทย และบุคคลที่เกี่ยวข้อง และเป็นส่วนหนึ่งของฐานความรู้ในระบบผู้เชี่ยวชาญเพื่อการวิเคราะห์เสถียรภาพของภาคดินต่อไป

ทฤษฎีเรื่องเกิดขึ้นของภาคดิน

ระดับสกัดขึ้นของภาคดิน แสดงอยู่ในอัตราส่วนเบรียบเทียบระหว่างแรงด้านทันทีของภาค และแรงที่ก่อให้เกิดการเคลื่อนที่ของภาคตามพื้นผิวด้านของการเคลื่อนที่ ซึ่งเรียกว่าค่าอัตราส่วนปลอดภัย (Factor of safety) ลักษณะพื้นผิวด้านของการเคลื่อนที่ของภาคดิน ที่มักนิยามใช้ในการวิเคราะห์มีอยู่ 2 แบบ คือ ลักษณะเป็นส่วนโค้งของวงกลม (Circular Surface) และลักษณะเป็นพื้นราบ (Planar Surface) ซึ่งการเคลื่อนที่ของภาคดินตามธรรมชาติ มาจากหลักฐานทางด้านกัน (เอกสารอ้างอิง [1]) อธิบาย การทำเพิ่มแรงดันน้ำในดิน ทำให้กำลังความแข็งแรงของดินลดลง ความชื้นของภาคมากขึ้น ทำให้เพิ่มแรงที่ก่อให้เกิดการเคลื่อนที่ของภาค แรงกระดับจากภายนอก ทำให้เพิ่มแรงที่ก่อให้เกิดการเคลื่อนที่ของภาค เป็นต้น

วิธีวิเคราะห์ที่นิยมใช้ในปัจจุบันมาจากการพัฒนาของ Limit Equilibrium Method และ Method of Slices ซึ่งมีด้วยกันหลายวิธี อธิบาย เช่น Simplified Bishop Method (1955, เอกสารอ้างอิง [2]) ที่มีข้อสมมติฐานสำหรับกรณีพื้นผิวด้านของการเคลื่อนที่เป็นส่วนโค้งของวงกลม และ Simplified Janbu Method (1954 และ 1957, เอกสารอ้างอิง [2]) ที่มีข้อสมมติฐานสำหรับกรณีพื้นผิวด้านของการเคลื่อนที่เป็นพื้นราบ โดยมีคำแนะนำของพื้นผิวด้านที่เกิดขึ้นอาจเป็น Base Failure Surface, Toe Failure Surface และ Slope Failure Surface ดังแสดงในรูปที่ 1 ตามสภาพของดินในภาค และรูปหน้าด้านของภาคดิน เป็นต้น โดยที่กำลังความแข็งแรงของดินที่การนำมาราชึกษาจะต้องพิจารณาในรูปแบบของการวิเคราะห์หน่วยแรงที่มี 2 แบบ คือ แบบ Total Stress Analysis และ Effective Stress Analysis ซึ่งเดียวกันกับการวิเคราะห์ภาคดิน การเป็น Total Stress Analysis เป็นต้น

1. Base failure surface
2. Toe failure surface
3. Slope failure surface

รูปที่ 1 คำแนะนำของพื้นผิวด้านของการเคลื่อนพัง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ระบบการจำแนกประเภทของการเคลื่อนพังของภาคของ Varnes (1978, เอกสารอ้างอิง [3]) เป็นระบบที่ปัจจุบันนิยามใช้อย่างกว้างขวาง ซึ่งจำแนกประเภทของการเคลื่อนที่ของภาคตามลักษณะของการเคลื่อนที่ และประเภทของวัสดุในภาค

Boonsinsuk, P. (2538, เอกสารอ้างอิง [4]) ได้กล่าวถึงการเคลื่อนพังของภาคดินในดินถูก และดินบุด ที่พบระหว่างก่อสร้าง และหลังก่อสร้างเสร็จในกรุงเทพฯ มักพบว่าเกิดขึ้นในชั้นดินเหนียวอ่อนที่เรียกว่า Bangkok Clay ซึ่งมีขั้นความหนาประมาณ 10 – 15 เมตร กำลังความแข็งแรงประมาณ $1 - 1.5 \text{ kN/m}^2$ โดยมีความสูงของการเคลื่อนพังประมาณ 2 – 3 เมตร และรูปแบบของการเคลื่อนที่ของภาคเป็น Rotational Slides ที่มีพื้นผิวด้านของการเคลื่อนที่เป็น

ส่วนโถงของวงกลม หรืออาจเรียกยังคงค่าขั้นรูปแบบการพังทลายที่เรียกว่า Bearing Capacity Failure จากการวิเคราะห์ โดยพิจารณาจาก Test Embankment ที่หน่องูหัวเพ็บว่าในช่วง Preliminary Design ของงานดินถนน และคิดบุค สามารถตรวจสอบเสถียรภาพของลักษณะได้อย่างรวดเร็ว โดยการคำนวณค่าความสามารถในการรับแรงกดอัตราสัปดาห์ q_{ult} ของดินเหนียวอ่อนด้วยสมการ (1)

$$q_{ult} = 4 \cdot Su \quad (1)$$

เมื่อ Su เป็นค่ากำลังความแข็งแรงของดินเหนียวอ่อนจาก Field Vane shear Test ที่ขึ้นไม่ปรับแก้

Vaunat, J., et al. (1996, เอกสารอ้างอิง [5]) ได้ดำเนินการศึกษา และจัดทำลักษณะของวัสดุทั้งดินและหิน ทางธรรมเนียมของการเคลื่อนที่ของลักษณะ โดยพิจารณาถึงสภาพภูทิศาสตร์ของดินและหิน ร่วมกับพฤติกรรมการแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของดินและหิน และรูปแบบการเคลื่อนที่ของลักษณะ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญในความเข้าใจการเคลื่อนที่ของลักษณะเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาระบบทดลองผู้ช่วยฯ ของงาน Slope Engineering เพื่อนำไปใช้ในการเลือกรูปแบบของพฤติกรรมของลักษณะ หรือเพื่อนำไปใช้สำหรับการพิจารณาการปรับปรุงเพิ่มเสถียรภาพของลักษณะต่อไป

Liener, S., et al. (1996, เอกสารอ้างอิง [6]) ได้สร้างวิธีที่เรียกว่า SLIDISP ซึ่งถูกพัฒนาขึ้นมาโดยการนำผลของการวิเคราะห์เสถียรภาพของลักษณะดินเนื้อเดียว ร่วมกับการใช้ GIS มาสร้างเป็น Hazard – index Maps for Landslides

วิธีการศึกษา

การสร้างลักษณะทางธรณีเทคนิคของการเคลื่อนที่ของลักษณะนี้เดียวตามธรรมชาติได้จากการรวมรวมความรู้เรื่องสภาพการพังทลายของลักษณะที่พบจากการสำรวจภาคสนาม จาเอกสารวิชาการของประเทศไทยและต่างประเทศ และจากผลของการวิเคราะห์เสถียรภาพของลักษณะดินเนื้อเดียว ซึ่งแสดงเป็นค่าอัตราส่วนปลดออกษ์ที่ได้จากการกำหนดให้รูปแบบของการเคลื่อนที่ของลักษณะเป็น Rotational Slides ด้วยวิธี Simplified Bishop และจากการกำหนดให้รูปแบบของการเคลื่อนที่ของลักษณะเป็น Translation Slides ด้วยวิธี Simplified Janbu โดยมีข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ตามตารางที่ 1

จากผลของการวิเคราะห์ และสภาพพฤติกรรมของหน่วยแรงในดิน ถูกนำมาสรุปรวมเป็นรูปแบบของการเคลื่อนที่ของลักษณะตามค่าอัตราส่วนปลดออกษ์ที่ต่ำกว่าระหว่างสองสังลักษณ์พื้นที่ของดินและประเภทของดิน และเมื่อนำความรู้ทั้งหมดที่รวมรวมได้ทั้งจากสนามและเอกสารวิชาการ กับที่วิเคราะห์ มาสรุปเบรย์นเทียน และประเมินสภาพการเคลื่อนที่ของลักษณะดินเนื้อเดียวตามธรรมชาติที่ควรจะเป็น

ตารางที่ 1 ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์

ประเภทของดิน	ชนิดของการวิเคราะห์แรง	ระดับน้ำใต้ดิน	มุมอิชัยของลักษณะ
1) Soft to medium stiff clay or silt soil	Total stress analysis with $\phi = 0$	ที่ผิวดิน และที่เชิงของลักษณะ	10 องศา ถึง 90 องศา
2) Stiff to hard clay or silt soil	Total stress analysis with $\phi \neq 0$	ที่ผิวดิน และที่เชิงของลักษณะ	10 องศา ถึง 90 องศา
3) Cohesionless soil	Effective stress analysis	ที่ผิวดิน และที่เชิงของลักษณะ	10 องศา ถึง 90 องศา

ตารางที่ 1 ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ (ต่อ)

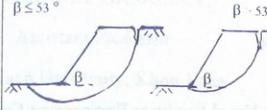
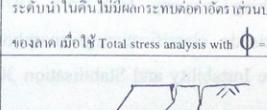
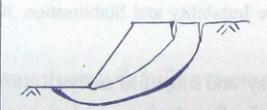
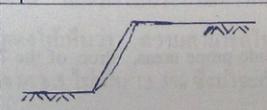
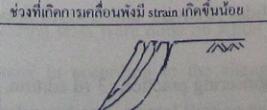
4) Granular soil with cohesion	Effective stress analysis	ที่คลื่น และที่ซึ่งของลักษณะ	10 องศา ถึง 90 องศา
--------------------------------	---------------------------	------------------------------	---------------------

(ϕ = Internal Friction Angle of Soil)

ผลของการศึกษา

- สภาพการเคลื่อนที่ของจราดของแต่ละลักษณะของดินทางชั้นเทคนิค ที่พบได้จากการศึกษานี้ มีดังนี้
- จากผลของการวิเคราะห์เดียวกับภาพของภาคดินเนื้อดีข้าว พบว่า สภาพการเคลื่อนที่ของจราดที่มีความรุนแรงมากที่สุด คือเป็นส่วนโภค้างของกลุ่มที่มีค่าเท่านั้งของพื้นผิวที่แตกต่างกันไปตามสภาพของดินที่มีการเคลื่อนที่ สภาพรุนแรงของลักษณะ และระดับน้ำในดิน สรุปเป็นรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ลักษณะการเคลื่อนที่ของภาคดินเนื้อดีข้าวตามธรรมชาติ

Soil Type	$\beta \leq 53^\circ$	$\beta = 53^\circ$	ผลของการตรวจสอบและความสำคัญ		
			จากการวิเคราะห์	จากภาคสนาม	จากเอกสารวิชาการ
Soft to medium stiff clay			พบจากการวิเคราะห์ 90 รูปแบบตัวอย่าง ตัวแทนของที่นี่คือที่น้ำในดินไม่มีผลกระทบต่อค่าอัตรารั่วzenith ก่อตัว เมื่อใช้ Total stress analysis with $\phi = 0$	พบจากการวิเคราะห์ 90 รูปแบบตัวอย่าง พัฒนาเชิงของลักษณะ จำนวน 18 ตัวอย่าง	พบจากการวิเคราะห์ 90 รูปแบบตัวอย่าง สภาพการพังทลายของภาคและศรุปเป็นความรู้ Taylor เป็นต้น จำนวน 14 ตัวอย่าง
Stiff to hard clay			พบจากการวิเคราะห์ 90 รูปแบบตัวอย่าง ตัวแทนของที่นี่คือที่น้ำในดินก่อตัวเชิงของดิน และรุนแรงของภาคเมื่อใช้ Total stress analysis with $\phi \neq 0$	พบจากการวิเคราะห์ 90 รูปแบบตัวอย่าง พัฒนาเชิงของลักษณะ จำนวน 15 ตัวอย่าง	พบจากการวิเคราะห์ 90 รูปแบบตัวอย่าง สภาพการพังทลายของภาคและศรุปเป็นความรู้ Taylor, Terzaghi เป็นต้น จำนวน 9 ตัวอย่าง
Cohesionless soil			พบจากการวิเคราะห์ 84 รูปแบบตัวอย่าง ความถูกของพื้นดิน (D) มีค่าน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับความถูกของภาคดินที่ (L) นั่นคือ $D/L \leq 0.03$ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากคุณสมบัติของ stress - strain พบว่า ช่วงที่เกิดการเคลื่อนที่จะมี strain เกิดขึ้นด้วย	พบจากการวิเคราะห์ 84 รูปแบบตัวอย่าง พัฒนาเชิงของลักษณะ จำนวน 13 ตัวอย่าง	พบจากการวิเคราะห์ 84 รูปแบบตัวอย่าง สภาพการพังทลายของภาคและศรุปเป็นความรู้ จำกัดเช่นเดียวกับจำนวน 6 ตัวอย่าง
Granular soil with cohesion			พบจากการวิเคราะห์ 84 รูปแบบตัวอย่าง ตัวแทนของที่นี่คือที่น้ำในดิน ระดับน้ำในดินและรุนแรงของภาค	พบจากการวิเคราะห์ 84 รูปแบบตัวอย่าง พัฒนาเชิงของลักษณะ จำนวน 10 ตัวอย่าง	พบจากการวิเคราะห์ 84 รูปแบบตัวอย่าง สภาพการพังทลายของภาคและศรุปเป็นความรู้ จำกัดเช่นเดียวกับจำนวน 5 ตัวอย่าง

ซึ่งสอดคล้องกับความรู้ที่รวมไว้จากสองแหล่งความรู้ คือ

- จากการสำรวจภาคสนามของงานวิจัยเรื่องระบบดินเชื้อชีวะชั้นเพื่อการวิเคราะห์เสถียรภาพของลักษณะดิน ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนจาก สกอ. (เอกสารอ้างอิง [7]) พบสภาพการเคลื่อนพังของลักษณะดินหนึ่งอย่างเด่นในเขตปริมณฑลของกรุงเทพฯ ของลักษณะดินหนึ่งชั้น เช่น Granular soil with cohesion ตามที่กล่าวมาแล้วนี้ มีพื้นผิวของ การเคลื่อนพังเป็นส่วนๆ โถงของวงกลมโดยเริ่มเคลื่อนจากรอยแตกแยกที่ผิดคิด (Tension crack), และสภาพการเคลื่อนพังของลักษณะดิน Granular soil ที่มีความเข้มแน่น้อยมากของลักษณะทางธรรูป ในจังหวัดราชบุรี มีพื้นผิวของ การเคลื่อนพังเป็นส่วนๆ โถงของวงกลมที่มีความลึกของพื้นผิวน้ำมากเมื่อเปรียบเทียบกับความพยายามของการเคลื่อนที่
- จากเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้องและนำเสนอใน การประเมินสภาพการเคลื่อนที่ของลักษณะดินเนื้อเดียวตามธรรมชาติ ได้แก่ Stability chart ของ Taylor (1948, เอกสารอ้างอิง [8]) สำหรับ Homogeneous clay และ Homogeneous soil with cohesion and internal friction angle, สภาพการเคลื่อนพังของลักษณะดินเนื้อเดียวตามธรรมชาติใน DM-7.1 (เอกสารอ้างอิง [1]), งานวิจัยของ Vaunat et al. (เอกสารอ้างอิง [5]) สำหรับ สภาพการเคลื่อนพังของลักษณะดินเนื้อเดียว, ของ Varnes (1958, เอกสารอ้างอิง [9]) สำหรับสภาพการเคลื่อนพังของลักษณะดินเนื้อเดียว ของ Terzaghi (1883-1963, เอกสารอ้างอิง [10]) สำหรับสภาพการเคลื่อนที่ของลักษณะดินเนื้อเดียว ในคืนหนึ่งชั่ว หาย และคิน c - ϕ soil, กรณีสภาพการเคลื่อนพังของลักษณะดินเนื้อเดียวที่พบในด่างประเทศไทย (เอกสารอ้างอิง [11]), และสภาพการเคลื่อนพังของลักษณะดินเนื้อเดียวของ Chowdhury, R. (เอกสารอ้างอิง [2])

เอกสารอ้างอิง

1. NAVFAC DM-7.1, Soil Mechanics, Department of the Navy Naval Facilities Engineering Command, 1982.
2. R.N. Chowdhury, Slope analysis, Elsevier Scientific Publishing Company, New York, 1978.
3. B.F. Walker, R.J. Blong and J.P. MacGregor, Landslide classification,geomorphology, and site investigations, Proc. of an Extension Course on Soil Slope Instability and Stabilisation 30 Nov – 2 Dec. 1987, Sydney, pp. 1 – 52.
4. P. Boonsinsuk, Common slope failures in Soft Bangkok Clay and simplified analysis, เอกสารการสัมมนาเรื่องปัญหาและความวิบัติทางวิศวกรรมปูฐีและการแก้ไข จัดโดยวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย วันที่ 28 พ.ค. 2538, หน้า 221 – 236.
5. J. Vaunat, et al., Geotechnical characterization of slope movements, Proc. of the 7th Int. Sym. on Landslides 17 – 21 June 1996, Trondheim, pp. 53 – 74.
6. S. Leiner, et al., SLIDISP – A procedure to locate landslide prone areas, Proc. of the 7th Int. Sym. on Landslides 17 – 21 June 1996, Trondheim, pp. 279 – 284.
7. ศูนย์วิศวกรรมปูฐีและฐานราก ภาควิชาวิศวกรรมโยธา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, การตรวจภาคสนามและจัดทำฐานข้อมูล, รายงานความก้าวหน้าจับนับที่ 1 เสนอ สกอ. หน้า 4-1 ถึง 4-38, ม.ค. 2541.
8. I.S. Dunn, et al., Fundamentals of geotechnical analysis, John Wiley & Sons, 1980.
9. D. J. Varnes, Slope movement types and processes, Landslides Analysis and Control Special Report 176, pp. 11 – 33, 1978.
10. K. Terzaghi, R.B. Peck and G. Mesri, Soil mechanics in engineering practice, 3 rd edition, John Wiley & Sons Inc., New York, 1996.
11. A.B. Hawkins, Assesment and management of landslide risks and hazards, Proc. of the 7th Int. Sym. on Landslides 17 – 21 June 1996, Trondheim, pp. 3 – 284.